

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Antehac ex probatis Auctoribus breviter concinnata

Busenbaum, Hermann

Coloniæ Agrippinæ, 1707

Q. 139. Quid circa titulum lucri cessantis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42561

857 §. 6. Si mutues, v. g. Principi, qui non potest cogi, & fortè non volet reddere, *Palav. l. n. 124.* dicit non licere ratione istius periculi percipere, 1. quia aliàs talis Princeps necessitatur, vel ad dandum plus, quàm accepit, vel ad lædendam justitiam. 2. Quia finis contractus est fovere mutuam benevolentiam, ideo enim voluit Deus esse indigentiam inter homines, & necessariæ essent mutux commutationes, & si foveretur amicitia, quod maximè est in contractu mutui secundùm *S. Thom. Opusc. 73. c. 1.* qui essentialiter est beneficium unius contractantis erga alterum, ergo ex vi contractus non potest quis profiteri diffidentiam de altero, nec exigere pretium pro periculo, quod ex malitia ipsius immineret, hoc enim esset ponere finem inimicitiarum: aliud tamen est, si mutuum pauperi, nam posset contingere, ut pauper proximè ad nihil teneretur, nempe in casu impotentia, cujus periculum est. Quidquid sit de illa sententia, rationes allatæ non convincunt, nam dicitur potest. *Ad 1.* quòd talis Princeps per suam malitiam, quæ prudenter prævidetur futura, cogit mutuantem ad ita compensandum periculum.

• *Ad 2.* Causa illius diffidentia non est contractus mutui, sed per accidens oritur ex prudentia prævisa malitia mutuatarii.

858 Q. 139. Quid circa titulum lucri cessantis. *Seqq. §. 1.* Ut hic titulus sit justus, non sufficit quòd illis 100:, quos do mutuos, lucratus fuisset 10:, si illos exposuissem negotiationi, sed requiritur, ut statuerim illos negotiationi exponere, jamque occasio fuerit exponendi, & alia pecunia mihi defuerit, quam exponerem: *Præstant*

tant quidem *Rosm. & Tamb.* satis esse, quòd pecunias mutuatas destinasset ad negotiationem, quamvis per accidens alias haberem, sed standum est in prima sententia, nam alioqui hæc mutuatio non fuisset causa illius lucri cessantis, adeoque ratione lucri cessantis non potero aliquid accipere supra sortem. Non videtur quidem omnino improbabile, quod dicunt *Lugo & Rosm.*, si pecunia alia non adfuerit, & hæc mutuata forte destinata fuisset ad negotiationem, posse aliquid accipi propter spem incertam lucri, ita videtur posse accipi propter spem incertam destinationis futuræ, cum mutuans se privarit potestate destinandi ad lucrum fortè aliàs habendum; attamen oppositum videtur probabilius cum *S. Th. 2. 2. q. 78. a. 2. ad 1.*, ubi ait: *Recompensationem damni, quod consideratur in hoc, quòd pecuniã non lucratur, non potest in pactum deducere, quia non debet vendere id, quod nondum habet, & potest impediri multipliciter ab habendo: Nec aliud videtur velle opusc. 73. c. 7.*, ubi dicit speciem lucri non excusare, licet excuset interesse sive damni recompensatio.

§. 2. Si conditiones suprã notatæ adsint, est 859
justus titulus exigendi aliquid, nam, uti suppono, non tenebar hìc & nunc mutuando me privare isto lucro in gratiam alterius, hoc autem est pretio æstimabile: Hinc *Cap. Precaria, 1. 10. q. 2.* dicitur, *neminem contra utilitatem cogi de proprio facere beneficium.* Deinde pecunia mea in illis circumstantiis & prout substabat illi destinationi, valebat mihi plùs, sicuti semen, quod unicum habeo ad serendum, ars quæstuosa, quam deferro, ut tibi serviam, facit semen & servitium

meum pretiosius &c. debet tamen de his mone-
neri mutuarius, uti dicitur n. 864.

860 §. 3. Non tantum debet mutuatum esse cau-
sa lucri cessantis, sed etiam hoc lucrum non de-
bet compensari per aliquid aliud, quod habeatur
occasione mutui, v. g. si Cajus, quia pecuni-
am suam mutuavit Titio, cesset quidem à mer-
catu, quâ lucratus fuisset aliquid, attamen et-
iam ideo se applicet labori, quo tantundem &
æquè facillè lucratur, non potest ratione lucri
cessantis aliquid exigere supra sortem, quia re-
vera non cessat ipsi lucrum ratione mutui: quod
si labore lucretur minus, Titius debet hoc sup-
plere; si æquè multum sed cum majore labore,
debet ipsi Titius æstimationem majoris laboris
compensare, *Pirrh. l. 5. tit. 19. n. 39.* Notandum
etiam est, lucrum, quod cessat, debere fuisse ju-
stum, alioqui non fuisset jus ad illud.

861 §. 4. Si quis aliam pecuniam, quam habet,
exponere non audeat, sed ex nimia etiam solli-
citudine reservet familiæ, poterit petere aliquod
lucrum cessans pecuniæ mutuatae, quia mutua-
tio reipsa fuit causa lucri cessantis, *Mol. Pirrh. Lu-
go d. 25. n. 90.* Si autem ideo præcisè pecuniam
aliam reservavit nolens ad negotiationem ex-
ponere, ut semper haberet ad manum pro casu,
quo quis mutuum peteret, docent *Mald. Laym.
Lugo, Tambur. Haun. Ills n. 438.* etiam posse pe-
tere lucrum cessans, quia mutuatio partim præ-
terita partim futura videtur fuisse causa, & vo-
luntas præsumpta etiam eorum, qui mutuum
sunt petaturi, movet ad non exponendum pecu-
nias negotiationi, ex quo cessat lucrum.

862 §. 5. Hoc pactum potest fieri dupliciter, vel
con-

conveniendo de certo pretio juxta æstimationem spei de lucro faciendo, vel conveniendo de pretio indeterminato, quantum deductis deducendis mutuanti decedat de suo lucro, *Mol. Less. Pirh. n. 41. Nec obstat, quòd per Bullam Pii V. non videatur licitum taxare certum pretium pro lucro incerto, nam Nav. dicit tantum intelligi de cambiis, & Bullam illam non esse receptam extra ditionem Pontificis; Valent. autem & Lugo dicunt eam fundari in præsumptione usuræ, hinc si quis certus sit de lucro alioqui futuro, etiam indeterminato, posse pro valore hujus certitudinis vel probabilitatis pacisci; debet tamen simul attendi ad periculum amittendæ fortis, si negotiationi exposuisset. Vide Roder. l. 3. q. 5. à n. 20.*

Q. 140. Quid circa titulum damni emergentis. Re. 863
 Seqq. §. 1. Titulus hic est justus, v. g. si mutuans prævideat damnum decem aureorum sibi oriturum ex mutuo, potest pro 100. mutuatis repetere 110., quia æquum non est, ut quis ex beneficio mutui damnum reportet; neque hoc est vendere usum pecuniæ, sed damnum vitare, inquit *S. Th. 2. 2. q. 78. a. 2. ad 1.*

§. 2. *Quamvis Less. Lug. Pirh. n. 34. Tambur. 864*
 §. 3. n. 3. *Rosm. de usura n. 8.* dicant non esse necesse, ut mutuataris admoneatur de hoc damno aliàs secuturo mutuanti, tamen probabilis est oppositum, nam admonitus posset alibi quærere mutuum sine hoc onere extraordinario, de quo si non resciat, non consentit liberè in illud; & idem est de circumstantiis periculi vel lucri cessantis, si mutuataris sint incognitæ, & propter illas plus exigatur.